

Топал Ю.Є.

*студентка 1-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ В АДВОКАТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

На даний момент нормативно-правова база в Україні налічує близько тисячі первинних законів, які з урахуванням підзаконних актів, практики Верховного суду, Європейського суду з прав людини та постійних змін та доповнень, становлять величезний масив інформації, який неможливо вивчити, засвоїти та використовувати одній людині. Враховуючи викладене вище, вважаю за необхідне запровадження спеціалізації серед адвокатів з метою ефективного супроводу суспільних відносин, що розвиваються та ускладнюються.

Змістовно поняття «спеціалізація» співвідноситься зі значенням «спеціалізуватися», тобто набувати особливих знань, навичок у якій-небудь галузі науки або техніки; закріплюватись за якою-небудь однією спеціальною галуззю, мати спеціальне, особливе призначення [1, с.1364].

Спеціалізація в адвокатській діяльності полягає в сегментації сфер адвокатської діяльності та, як наслідок, поглиблення знань та напрацювання необхідного досвіду у відповідній галузі права, яка для адвоката є постійною та пріоритетною.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» № 5076-VI в редакції від 03.07.2020 року в третьому розділі в частині 1 статті 19 закріплює широкий перелік видів адвокатської діяльності. Проте термін «спеціалізація» згадується лише у частині 2 ст. 21 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» в частині призначення адвоката Центром із надання безоплатної вторинної правової допомоги. В інших джерелах цей термін відсутній. З метою ліквідації цього недоліку пропоную доповнити Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» відповідним терміном.

Проаналізувавши міжнародний досвід, вважаю, що саме спеціалізація в адвокатській діяльності Федеративної Республіки Німеччина заслуговує на увагу та може слугувати взірцем для України, оскільки пройшла 140-річний шлях становлення та користується особливою повагою в суспільстві.

Відповідно до Федерального положення про адвокатуру параграф 43с п.1, адвокати, який отримав особливі знання та досвід у певній галузі права, можуть надаватись повноваження щодо використання найменування спеціалізованого адвоката. Найменування спеціалізованого адвоката існують для адміністративного права, податкового права, трудового права та соціального права, а також для галузей права, які визначені

нормами Положення про професії згідно параграфу 59b абз. 2 п. 2 літера а. Повноваження можуть надаватись не більше, ніж для трьох галузей права [4, ст. 19].

Щодо порядку надання адвокатуві відповідного дозволу, то рішення приймає Правління палати адвокатів після проведення перевірки комісією доказів того, що адвокат дійсно набув відповідних знань та досвіду. Надалі даний дозвіл може бути відкликано, якщо стануть відомими факти, які були б підставою для відмови в його наданні, або якщо адвокат не буде підвищувати кваліфікацію згідно Положення про професії.

Отже, використання найменування спеціалізованого адвоката є правом, а не обов'язком кожного, хто бажає отримати свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. В майбутньому адвокат не позбавлений права змінити спеціалізацію за власним бажанням.

Переваги спеціалізованого адвоката порівняно із універсальним є очевидними та суттєвими. По-перше, спеціалізація підвищує рівень конкурентоспроможності, що є надзвичайно важливим, якщо враховувати загальну чисельність адвокатів, яка відповідно до реєстру складає сорок тисяч осіб. Тому клієнт вірогідніше обиратиме того адвоката, який є професіоналом в відповідній галузі права та спеціалізується в ній. По-друге, чим вужчий напрям юридичних послуг, тим менше грошей потрібно вкладати в рекламу, оскільки при напрацюванні позитивного досвіду будуть надходити нові справи за рекомендаціями постійних клієнтів. По-третє, вимога до постійного підвищення кваліфікації адвоката має бути поєднана з організацією ВША відповідних заходів, які сприяли би поглибленню знань та обміну досвідом.

Недоліки в діяльності спеціалізованих адвокатів можуть полягати в обмеженості знань в інших галузях права, проте можна працювати в адвокатському бюро або об'єднанні та розподіляти справи між колегами.

Підсумовуючи викладене вище, вважаю, що спеціалізація в адвокатській діяльності сприятиме підвищенню якості правничої допомоги, рівня довіри до професії та поваги до інституту адвокатури загалом.

Список використаної літератури:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з додатками і доповненнями) / Укладник і головний редактор В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000989>
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
3. Про безоплатну правову допомогу: Закон України № 3460-VI в редакції від 18.07.2020 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#n160>
4. Федеральне положення про адвокатуру у редакції із виправленнями, опубліковане у Частині III Федерального вісника законів, реєстраційний

номер 303-8 із змінами, внесеними статтею 7 Закону від 10 жовтня 2013 року (Федеральний вісник законів, ч. 1, стор. 3786) URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/bundesrechtsanwaltsordnung-ukr.pdf>.

5. Іваницький С.О. Спеціалізація як принцип організації адвокатури. *Вісник державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2015. №4. С. 56-59

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри криміналістики Національного університету «Одеська юридична академія» **Хижняк Євген Сергійович**

Троцько Н.О.

студент 1-го курсу магістратури факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ АДВОКАТОМ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ЗАХИСТУ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Аналіз наукових праць та нормативно-правового регулювання щодо реалізації адвокатом процесуальної функції захисту в кримінальному провадженні виявив низку проблемних питань, які можуть стати на заваді ефективності функціонування цього інституту, що й зумовлює актуальність дослідження.

Метою дослідження визначено дослідження питань реалізації адвокатом процесуальної функції захисту в кримінальному провадженні, висвітлення проблемних питань, що можуть виникнути під час практичного застосування норм цього інституту.

Вже на початку досудового розслідування, час від часу, слідчі відмовляють адвокатам в допуску їх в якості захисника з тих підстав, що повноваження адвоката у кримінальному провадженні підтверджуються ордером, а не договором про надання правової допомоги. Хоча згідно ч. 1 ст. 50 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) ордер є документом, що підтверджує повноваження. В таких випадках адвокати змушені роз'яснити положення чинного законодавства органам досудового розслідування. Оскаржувати дії слідчого, прокурора та іншими способами відстоювати право підозрюваного, обвинуваченого на захист у кримінальному провадженні, яке передбачається положеннями ст. 59, ч. 2 ст. 63 і п. 6 ч. 3 ст. 129 Конституції України, а також кримінальним процесуальним законодавством.